

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
การมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
Krungching Water Source Forest-Community's Participation
in Educational Quality Development Based on
Sufficiency Economy Philosophy.

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศริน มนูญผล

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.)
และผลงานนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัยแต่เพียงผู้เดียว

ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓

กิตติกรรมประกาศ

การมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำเร็จลุล่วงด้วยการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศ.(พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญศิริ ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์ ดร.ธรรมชัย เชาว์ปรีชา ผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ และผศ.พัชรินทร์ คำรงกิตติคุณ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านพระครูภัทรธรรมภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเขาเหล็ก ผู้นำชุมชนทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา คณะนักเรียน คณะผู้ปกครอง ตัวแทนครัวเรือนและประชาชนในชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและความร่วมมือในกระบวนการวิจัย ตลอดจนการให้ความเป็นกันเองด้วยมิตรไมตรีอันดี ยิ่งตลอดการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

อานิสงส์หรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแก่ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง ขอให้มุ่งมั่นสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในชุมชนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ผศ.ดร.เกศริน มนูญผล

บทคัดย่อ

(ภาษาไทย) การมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(ภาษาอังกฤษ) Krungching Water Source Forest-Community's Participation in Educational Quality Development Based on Sufficiency Economy Philosophy

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2551

ระยะเวลาทำการวิจัย ตั้งแต่ วันที่ 13 ตุลาคม 2551 ถึง วันที่ 29 ธันวาคม 2553

ชื่อผู้วิจัย ผศ.ดร.เกศริน มนูญผล มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ 089-9098990

ชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงมีสถานศึกษา 3 แบบคือ โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนขนาดเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นสถานศึกษาทั้ง 3 แห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การเดินทางใช้เส้นทางคมนาคมที่ไม่สะดวกนัก มีสถานะเสี่ยงสูง คุณภาพการศึกษายังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นักเรียนส่วนใหญ่อ่อนด้อยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพศึกษา ซึ่งต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทและสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่งในชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง 2) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับชุมชน 3) เพื่อถ่ายทอดและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชนขอบเขตพื้นที่ในการวิจัยคือ โรงเรียนบ้านปากลง โรงเรียนวัดโรงเหล็ก ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดถ้ำเขาเหล็ก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน และตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์ เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสามเส้าที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วม โดยการสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์ การจัดเวที
ประชาคมแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิค Focus Group เทคนิค AIC เทคนิค SWOT เทคนิค Mind
Map การประเมินแบบมีส่วนร่วม การประเมินแบบเสริมพลัง (EE) รายงานผลการวิจัยด้วยวิธีการ
บรรยายแบบมีตารางและภาพประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง ใช้กระบวนการแบบมี
ส่วนร่วมในการวางแผนงาน การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ แก้ไข ภายใต้อำนาจมีส่วนร่วมของผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้อง ในด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินการโดยบูรณาการความรู้ด้าน
เศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ส่งเสริมให้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามา
มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดหาแหล่ง การเรียนรู้ และสถานศึกษามีการ
จัดสรรงบประมาณอย่างประหยัด คุ้มค่า พอประมาณและโปร่งใส มีการนิเทศ และรายงานการ
ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การพัฒนานุเคราะห์โดยสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้
บุคลากรได้พัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นให้
นำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตประจำวันและมีการปฏิบัติงาน โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
รวมทั้งสถานศึกษายังเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยให้
ชุมชนส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาในรูปแบบการประสานสัมพันธ์
การเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถนำปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารจัดการและบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนโดยเชื่อมโยงในมิติ
ต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ต่อ
ชุมชนและต่อสังคม ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และ
สามารถปรับแนวคิด การปรับกระบวนการทัศน์ และวิธีการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความ
เป็นอยู่ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและชุมชน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิต
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข รู้รักสามัคคี ไม่
เบียดเบียน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของจิตใจ มีจิตสำนึกที่ดี รู้จักผิดชอบชั่วดี มีวินัย
และความรับผิดชอบ รวมทั้งมีจิตสาธารณะที่คิดถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

There were 3 types of school in Krungching Water Source Forest-Community: expansion schools, small-sized schools and child development centers. All of them located in a far area which was uncomfortable in accommodation and there was a risk there. Additionally, the educational quality was lower than the standard criteria. Therefore, the community participation in Educational Quality Development relating to the community's life style, national resources and environment based on Sufficiency Economy Philosophy was necessary for the development process. The objectives of this study were: 1) to study the context and condition of educational management of schools in Krungching Water Source Forest-Community, 2) to develop the educational quality focusing on the participatory of the community based on Sufficiency Economy Philosophy, and 3) to extend the knowledge of the Educational Quality Development to the school's alliances both inside and outside the community. The areas of the study were Ban Pak Long School, Rong Lek School and Wat Tum Khao Lek Child Development Center. The population and the samples of this study were school administrators, teachers, students, community's leaders, community's representatives, Local Administration's representatives and educational supervisors. The data were collected from three types of participation: survey, observe and interview. The focus group, Appreciation Influence Control (AIC), SWOT, Mild Mapping, Participatory Evaluation as well as Empowerment Evaluation techniques were employed in group discussion. In addition, the result of the research was described by using tables and illustrations.

The study revealed that there was the community participation in Educational Quality Development Based on Sufficiency Economy Philosophy in Krungching Water Source Forest-Community in terms of planning, monitoring and improving. Additionally, the community participated in designing the curriculums, learning activities, and integrating the knowledge of Sufficiency Economy Philosophy to all subjects for students of all levels. The community and intellectuals in the community also participated in managing learning activities and finding sources of knowledge. The school allocated their budget safely and clearly and made it worthwhile. They supervised and reported on their work systematically. There was personnel development focusing on promoting virtue and morality based on Sufficiency Economy Philosophy among the community's members in order to train them to adapt using their knowledge in their real lives. The school acted as the center in implementing the Sufficiency

Economy Philosophy and the community participated in school activities. They also developed the relationship between the school and their alliances both inside and outside the community. The school, therefore, applied the Sufficiency Economy Philosophy in learning management and established the link to other dimensions such as environment, culture, social and economy. As a result, there were advantages for the schools, community and social, administrators, teachers and educators in terms of gaining their knowledge and helped them to understand as well as changing their mind and educational paradigm in order to adapted their practice to suite their life styles. They also acted as models for their students and community. The learners, then, tried to live with the others by implementing Sufficiency Economy Philosophy in their real lives. They lived harmoniously together and did not exploit the others. The people in the community were generous and moral people. They kept discipline in themselves, had responsibility in their work and involved in voluntary services in their community. They concerned about the community's advantages more than the advantages of themselves.

บทสรุปผู้บริหาร

1. รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย

1.1 ชื่อเรื่อง

(ภาษาไทย) การมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(ภาษาอังกฤษ) Krungching Water Source Forest-Community's Participation in Educational Quality Development Based on Sufficiency Economy Philosophy

1.2 ชื่อผู้วิจัย

ผศ.ดร.เกศริน มนูญผล มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ 089-9098990 อีเมล m_kesarin@hotmail.com

1.3 ระยะเวลาทำวิจัย

ระยะเวลาทำการวิจัย ตั้งแต่ วันที่ 13 ตุลาคม 2551 ถึง วันที่ 29 ธันวาคม 2553

2. สรุปโครงการวิจัย

ชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง ตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาหลวงทางทิศตะวันตกของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานศึกษาที่อยู่ในเส้นทางคมนาคมสายหลักของชุมชน 3 ลักษณะคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาส สภาพปัญหาด้านการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงคือ นักเรียนส่วนใหญ่ออกไปศึกษานอกชุมชน นักเรียนส่วนใหญ่อ่อนด้อยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะวิถีชีวิตของนักเรียนต้องเสี่ยงกับภาวะทุพโภชนาการ เสี่ยงกับกระแสบริโภคนิยม เสี่ยงต่ออุบัติเหตุจากการคมนาคมสูงเพราะสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในระดับท้องถิ่น แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงจึงต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและการบูรณาการทุนทางสังคมมาเป็นฐานในการพัฒนา ก่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทและสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 3 ลักษณะในชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง 2) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับชุมชน 3) เพื่อถ่ายทอดและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน ขอบเขตพื้นที่ศึกษาได้แก่

โรงเรียนบ้านปากกลอง โรงเรียนวัดโรงเหล็ก และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดถ้ำเขาเหล็ก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน และตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้าที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วม การสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์ การจัดเวทีประชาคม โดยใช้เทคนิค Focus Group เทคนิค AIC เทคนิค SWOT เทคนิค Mind Map การประเมินแบบมีส่วนร่วมและการประเมินแบบเสริมพลัง (EE) รายงานผลการวิจัยด้วยวิธีบรรยายแบบมีตารางและภาพประกอบ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง

1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า (1) การบริหารงานบุคคลมีการวางแผนนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีระบบการส่งตัวมาจากส่วนกลางหรือทำเรื่องขอย้ายมารับตำแหน่งใหม่ มีระบบวางอัตรากำลัง มีระบบพัฒนาบุคลากร มีการประเมินผลบุคลากรทุกปี สภาพปัญหาคือ บุคลากรครูส่วนใหญ่เป็นคนนอกพื้นที่ ครูจึงทำเรื่องขอย้ายไปปฏิบัติงานในสถานศึกษาอื่น เพราะสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทาง เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาก มีหนี้สินมาก ค่าตอบแทนไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดสภาวะการขาดแคลนครู (2) การบริหารงานวิชาการ มีการจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือการศึกษาพิเศษให้เข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาในการเรียนการสอน มีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การทำกิจกรรม การศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีระบบประกันคุณภาพ สภาพปัญหาคือหลักสูตรมีเนื้อหาสาระและตัวชี้วัดมากเปลี่ยนแปลงบ่อย นักเรียนขาดทักษะด้านการอ่าน การเขียน นักเรียนไม่สนใจเรียน ขาดระเบียบวินัย ขาดความกระตือรือร้น ขาดคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมผิดๆ ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในเมือง (3) การบริหารงานงบประมาณมีการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี มีระบบการบริหารงานด้านการเงิน บัญชี สินทรัพย์ และพัสดุอย่างชัดเจน มีระบบการควบคุมและตรวจสอบ เน้นหลักความโปร่งใส สภาพปัญหาคือ งบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอที่จะดำเนินการและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ไม่มีความต่อเนื่อง (4) การบริหารงานทั่วไปมีการจัดระบบโครงสร้างหน้าที่อย่างชัดเจนและครอบคลุม ยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด คุ่มค่า มีระบบงานธุรการ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ สภาพปัญหาคือ ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมอย่างค่อเนื่อง ระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร

1.2 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า สถานศึกษาและชุมชนมีความห่างเหิน เพราะสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้ปกครองไม่เข้าใจถึงความเคลื่อนไหวและการปรับเปลี่ยนนโยบายการศึกษาของรัฐบาลและสถานศึกษา มีทัศนคติและมีความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งภารกิจที่ประกอบอาชีพทำให้

ผู้ปกครองไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับการอพยพย้ายถิ่นฐาน ทำให้ความผูกพันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ลดน้อยลง สถานศึกษาและชุมชนไม่มีการประสานความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง

2.1 กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำ ร่วมประสาน ร่วมกำหนดแนวนโยบายและการวางแผนการจัดการศึกษา ร่วมให้ข้อคิดเห็น ร่วมให้ข้อเสนอแนะ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมติดตาม ร่วมประเมินผล และร่วมพัฒนาการศึกษาทุกกระบวนการ ทุกขั้นตอน อย่างต่อเนื่อง

2.2 กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการใช้หลักทรงงาน 9 ประการ กำหนดแนวคิด กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดแผนงานโครงการ กำหนดแผนปฏิบัติงาน เน้นความมั่นคงและยั่งยืน แสวงหาความร่วมมือ การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ศึกษาดูงาน ฝึกอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำกิจกรรม และสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นคุณธรรมจริยธรรม เน้นทักษะชีวิต ตลอดจนการจัดระบบภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง

3.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาพบว่า (1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เข้าใจถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ติดกรอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีการปรับกระบวนการทัศน์ทางความคิด ทักษะ และเจตคติ มีวิสัยทัศน์และโลกทัศน์กว้างขึ้น มีความรู้ มีความสามารถ มีความก้าวหน้าทางตำแหน่งหน้าที่การงาน (2) หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งการปฏิบัติ ทดลอง แสดงความคิดเห็น และนำเสนอ การจัดกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนรู้จักวางแผนชีวิต รู้จักการแก้ไขปัญหาต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสา มีจิตสำนึกระลึกถึงบุญคุณของแผ่นดินรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ (3) สถานศึกษาสามารถวางแผนและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและมีความครอบคลุม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและคุ้มทุน คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลสำเร็จที่เป็นตัวเลข ลดการพึ่งพิงจากภายนอก (4) การจัดระบบภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ กระบวนการ

จัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น มีการประสานความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง มีการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทุกภาคส่วนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เพราะต่างตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและสถานศึกษาเป็นชุมชนทรัพย์ทางปัญญา เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีศักยภาพ เป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ที่สำคัญของชุมชน การมีส่วนร่วมจึงอยู่ในลักษณะการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

4. ผลกระทบจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ด้านสถานศึกษา มีความสะอาด ปลอดภัย มีบรรยากาศเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ บุคลากรและผู้เรียนมีความรัก มีความสามัคคี มีการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ไว้ซึ่งประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 ด้านผู้บริหาร มีความรู้และมีความเข้าใจ สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีโดยการใช้ความรู้คู่คุณธรรมในการดำเนินชีวิต

4.3 ด้านบุคลากรของสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดีสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับได้

4.4 ด้านผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนและดำรงชีวิตได้อย่างสมดุล รู้จักอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรม มีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในการสืบทอด สานต่อ ในด้านประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่คู่ชุมชนและสังคม

4.5 ด้านชุมชน มีส่วนร่วม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากขึ้น สามารถประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ลดการพึ่งพิงจากภายนอก สามารถพึ่งตนเองได้

5. การถ่ายทอดและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดย แผ่นพับ การจัดนิทรรศการ ในงานวิชาการต่างๆ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาเครือข่ายด้านสัมพันธภาพ สามารถพัฒนาด้านความคิดเห็นด้านการตัดสินใจ สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ลดการพึ่งพิงจากภายนอก โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและการบูรณาการทุนทางสังคม

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในกรอบของบริบทเฉพาะเชิงพื้นที่ของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อตอบสนองการใช้สารสนเทศของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. เป็นการยอมรับความร่วมมือซึ่งกันและกัน เป็นสื่อแห่งการเจรจาต่อรองให้เกิดเอกภาพทางความคิดและการปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันของชุมชน
3. เป็นกระบวนการเชิงสร้างสรรค์ที่สนับสนุนแนวทางประชาธิปไตยโดยอิงบริบทแวดล้อมที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุขและธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในสังคมไทย
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีระดับความเข้มต่างกันตามบริบทที่มีปัจจัยเอื้อและจุดแข็งของชุมชน กระบวนการพัฒนาจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นสมบัติล้ำค่าของมนุษย์ในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสภาพบริบทชุมชนที่แตกต่างกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. ควรศึกษาวิถีชุมชนพอเพียงกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่สถานศึกษาที่เป็นต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง
3. ควรศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบการมีส่วนร่วมของชุมชนจากกระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
4. ควรวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีบริบทเฉพาะหลากหลายเชื่อมสู่ระบบประกันคุณภาพที่สอดคล้องและเหมาะสมของชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหนุนเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้ในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายบ้าน วัด โรงเรียน(บวร)ที่เป็นทุนฐานรากสำคัญของการศึกษาไทยมาแต่เดิมในแทบทุกชุมชน
2. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหนุนเสริมชุมชนในบริบทพื้นที่ห่างไกล ชูรกันดาร ชุมชนในพื้นที่สูง ชุมชนชายขอบหรือชุมชนในบริบทเฉพาะให้สามารถจัดการศึกษาทางเลือกในลักษณะศูนย์การเรียนรู้เพื่อคุณภาพชีวิตโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยสามารถยืดหยุ่นเทียบโอนผลการเรียนได้ และหากเป็นชุมชนที่ขยายตัวเร็วก็จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้มีโรงเรียนในลักษณะพิเศษ เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนพึ่งตนเองโดยมีมูลนิธิและหน่วยงานภายนอกมาสนับสนุนในระยะเริ่มแรกเป็นต้น

3. กระทรวงศึกษาธิการควรมีนโยบายให้สถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทควรจัดการศึกษาโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทุกด้านรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทเชื่อมสู่การนำไปใช้ในวิถีชีวิตจริงอย่างต่อเนื่องยั่งยืน ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กรที่เชื่อมสู่ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเหล่านั้น

4. สถาบันผลิตครูควรผลิตและพัฒนาครูให้สามารถตอบสนองการจัดการศึกษาในบริบทเฉพาะของพื้นที่ ครอบคลุมการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย รวมทั้งการจัดการศึกษาทางเลือก โดยชุมชน

3. บทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงจังหวัดนครศรีธรรมราชมีสถานศึกษา 3 แบบคือ โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนขนาดเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานศึกษาทั้ง 3 แห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การเดินทางคมนาคมไม่สะดวก มีสถานะเสี่ยงสูง คุณภาพการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทและสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง 2) พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับชุมชน 3) ถ่ายทอดและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน ขอบเขตพื้นที่ศึกษาได้แก่ โรงเรียนบ้านปากกลาง โรงเรียนวัดโรงเหล็ก ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดถ้ำเขาเหล็ก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียน ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์ เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้าที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วม โดยการสำรวจ สัมภาษณ์ จัดเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิค Focus Group เทคนิค AIC เทคนิค SWOT เทคนิค Mind Map การประเมินแบบมีส่วนร่วม การประเมินแบบเสริมพลัง (EE) รายงานผลการวิจัยด้วยวิธีบรรยายแบบมีตารางและภาพประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า บริบทและสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง ขาดระบบการวางอัตรากำลังที่มั่นคง ครูส่วนใหญ่เป็นคนนอกพื้นที่พร้อมที่จะย้ายออก สถานศึกษาอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ใช้เวลาเดินทางนานเสียค่าใช้จ่ายสูง ค่าตอบแทนไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น มีภาวะหนี้สิน จึงขาดครูที่ทุ่มเทเพื่อศิษย์ หลักสูตรมีเนื้อหา ตัวชี้วัดมาก นักเรียนขาดทักษะการอ่านการเขียน ไม่สนใจเรียน ขาดระเบียบวินัย ไม่กระตือรือร้น มีค่านิยมผิดๆ ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในเมือง ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ระบบฐานข้อมูลไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร สถานศึกษากับชุมชนยังไม่

ประสานสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาที่ใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ แก้ไข ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินการโดยบูรณาการความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ส่งเสริมให้ชุมชน ผู้รู้ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดหาแหล่งเรียนรู้เพิ่ม และสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่า พอประมาณและโปร่งใส มีการนิเทศ และรายงานการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาบุคลากรโดยสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้บุคลากร ได้พัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต มีการปฏิบัติงาน โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรวมทั้งสถานศึกษายังเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ของสถานศึกษาในรูปแบบการประสานสัมพันธ์สู่การเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารจัดการและบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปรับแนวคิด ปรับกระบวนการทัศนวิธิการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและชุมชน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข รู้รักสามัคคี ไม่เบียดเบียน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของจิตใจ มีจิตสำนึกที่ดี รู้จักผิดชอบชั่วดี มีวินัยและความรับผิดชอบ รวมทั้งมีจิตสาธารณะที่คิดถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตนมากขึ้น

There were 3 types of school in Krungching Water Source Forest-Community: expansion schools, small-sized schools and child development centers. All of them located in a far area which was uncomfortable in accommodation and there was a risk there. Additionally, the educational quality was lower than the standard criteria. Therefore, the community participation in Educational Quality Development relating to the community's life style, national resources and environment based on Sufficiency Economy Philosophy was necessary for the development process. The objectives of this study were: 1) to study the context and condition of educational management of schools in Krungching Water Source Forest-Community, 2) to develop the educational quality focusing on the participatory of the community based on Sufficiency Economy Philosophy, and 3) to extend the knowledge of the Educational Quality Development to the school's alliances both inside and outside the community. The areas of the study were Ban Pak Long School, Rong Lek

School and Wat Tum Khao Lek Child Development Center. The population and the samples of this study were school administrators, teachers, students, community's leaders, community's representatives, Local Administration's representatives and educational supervisors. The data were collected from three types of participation: survey, observe and interview. The focus group, Appreciation Influence Control (AIC), SWOT, Mind Mapping, Participatory Evaluation as well as Empowerment Evaluation techniques were employed in group discussion. In addition, the result of the research was described by using tables and illustrations.

The study revealed that there was the community participation in Educational Quality Development Based on Sufficiency Economy Philosophy in Krungching Water Source Forest-Community in terms of planning, monitoring and improving. Additionally, the community participated in designing the curriculums, learning activities, and integrating the knowledge of Sufficiency Economy Philosophy to all subjects for students of all levels. The community and intellectuals in the community also participated in managing learning activities and finding sources of knowledge. The school allocated their budget safely and clearly and made it worthwhile. They supervised and reported on their work systematically. There was personnel development focusing on promoting virtue and morality based on Sufficiency Economy Philosophy among the community's members in order to train them to adapt using their knowledge in their real lives. The school acted as the center in implementing the Sufficiency Economy Philosophy and the community participated in school activities. They also developed the relationship between the school and their alliances both inside and outside the community. The school, therefore, applied the Sufficiency Economy Philosophy in learning management and established the link to other dimensions such as environment, culture, social and economy. As a result, there were advantages for the schools, community and social, administrators, teachers and educators in terms of gaining their knowledge and helped them to understand as well as changing their mind and educational paradigm in order to adapted their practice to suite their life styles. They also acted as models for their students and community. The learners, then, tried to live with the others by implementing Sufficiency Economy Philosophy in their real lives. They lived harmoniously together and did not exploit the others. The people in the community were generous and moral people. They kept discipline in themselves, had responsibility in their work and involved in voluntary services in their community. They concerned about the community's advantages more than the advantages of themselves.

สารบัญเรื่อง

หน้า

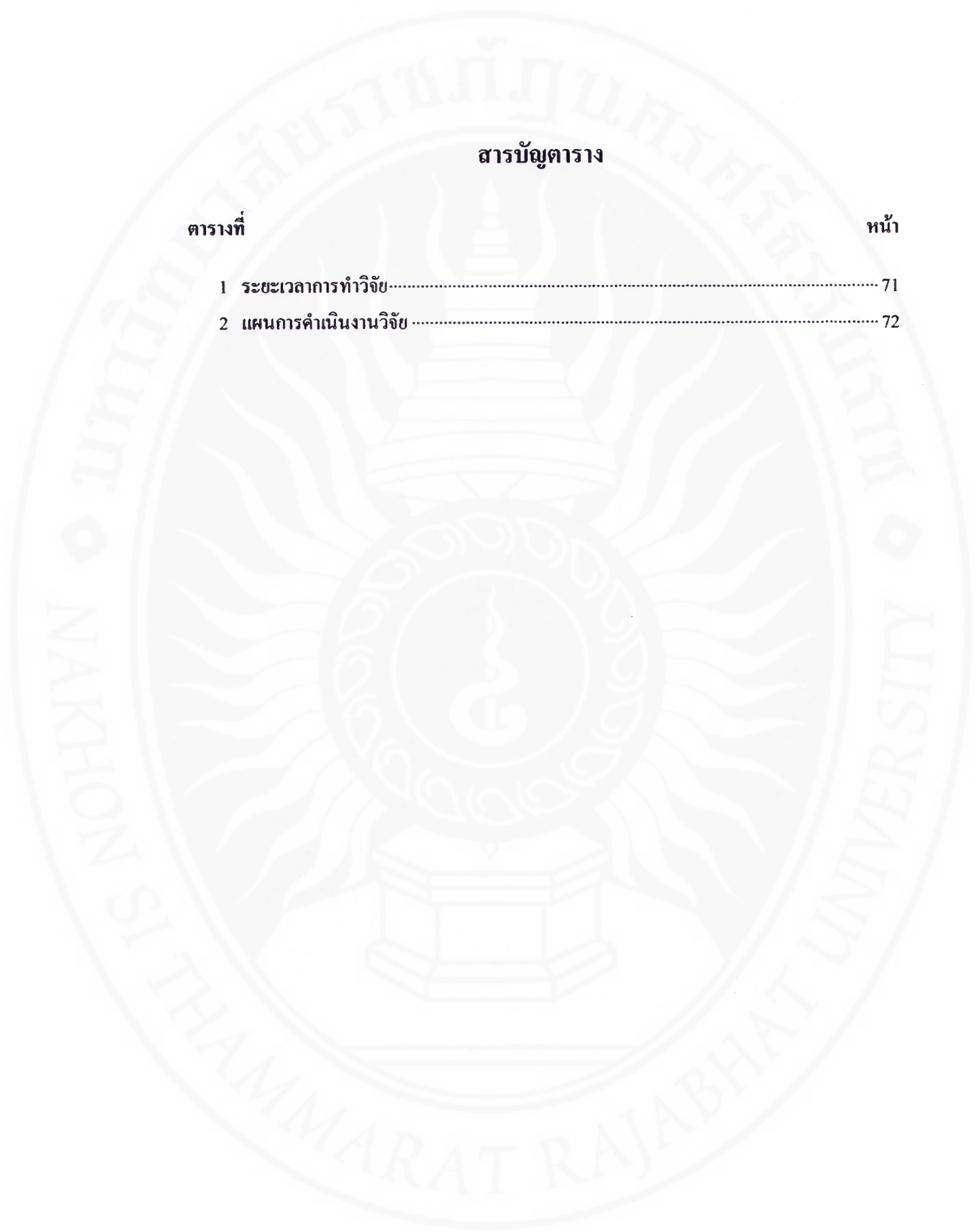
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ.....	ข
สารบัญเรื่อง.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	16
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.....	38
แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย.....	48
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินแบบเสริมพลัง	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57

บทที่	หน้า
3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
ระยะเวลาการทำวิจัยและแผนการดำเนินงานวิจัย	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
4 ผลการวิจัย	80
สภาพบริบทชุมชนและบริบทสถานศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง	80
1 สภาพบริบทชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง	80
1.1 ด้านการเมืองการปกครอง	82
1.2 ด้านภูมิอากาศ	83
1.3 ด้านภูมิประเทศ	84
1.4 ด้านการคมนาคม	85
1.5 ด้านทางเศรษฐกิจ	86
1.6 ด้านทางสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม	87
2 สภาพบริบทสถานศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง	93
2.1 โรงเรียนขยายโอกาส : โรงเรียนบ้านปากลง	93
2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก : โรงเรียนวัดโรงเหล็ก	95
2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดถ้ำเขาเหล็ก	98
สภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง	101
1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	102
2 ด้านการมีส่วนร่วม	105
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง	112
1 กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม	106
2 กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	107
ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	109
1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	109
2 ด้านการมีส่วนร่วม	112

บทที่	หน้า
ผลกระทบจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	112
1 ด้านสถานศึกษา.....	113
2 ด้านผู้บริหาร.....	113
3 ด้านบุคลากรของสถานศึกษา.....	113
4 ด้านผู้เรียน.....	113
5 ด้านชุมชน.....	114
การถ่ายทอดและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง.....	114
1 การถ่ายทอดและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	114
2 ผลการถ่ายทอดและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	115
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปผล.....	119
อภิปรายผล.....	123
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	124
บรรณานุกรม.....	125
ประวัตินักวิจัย.....	128

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระยะเวลาการทำวิจัย.....	71
2 แผนการดำเนินงานวิจัย	72

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	40
3 อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	81
4 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลำภูและองค์การบริหารส่วนตำบลกรุงชิง.....	83
5 ลักษณะภูมิอากาศ.....	84
6 ลักษณะภูมิประเทศ.....	85
7 การคมนาคม.....	86
8 การประกอบอาชีพ.....	87
9 ประชาชนในชุมชนป่าต้นน้ำกรุงชิง.....	89
10 ศาสนสถานในชุมชน.....	91
11 ประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่น.....	93
12 โรงเรียนบ้านปากกลาง.....	94
13 โรงเรียนวัดโรงเหล็ก.....	96
14 ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดถ้ำเขาเหล็ก.....	99
15 Mind Map.....	101
16 กระบวนการจัดการเรียนการสอน.....	105
17 การร่วมระดมความคิดเห็น.....	106
18 กระบวนการพัฒนาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม.....	107
19 กระบวนการพัฒนาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	109
20 การสร้างจิตสำนึกและการพัฒนาโดยใช้หลักความรู้คู่คุณธรรม.....	111
21 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการสร้างสัมพันธภาพของสถานศึกษากับชุมชน.....	112
22 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน.....	114
23 การถ่ายทอดและขยายผลผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และการทำกิจกรรม.....	115
24 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	116